

Bosgroepen

Foto: Ronald van Wijk

Beheerrichtlijn Duinheide (N08.04)

Duinheide omvat de droge tot natte heiden in de zeeduin. Duinheide komt tot ontwikkeling op ontkalkte bodems met een humuslaag. Dominante soorten in duinheide zijn struikhei, kraaihei en gewone dophei. Naast deze soorten kan ook kruipwilg voorkomen. De variatie in duinheide is groot. De heide komt voor op schaduwrijke noordzijden van duinen, met dichte mostapijten en eikvaren, op zeer zonnige zandige plekken, met pionier- en korstmossen en in oude vochtige duinvalleien. In vergelijking met binnenlandse heide is er wat meer buffering. Bij ouder wordende duinheide kan een dikke laag ruwe humus ontstaan, waarin duinriet en wilgenroosje voorkomen. De successie naar ruigte en uiteindelijk bos verloopt zeer traag omdat soorten als berk hierin slecht kiemen. Door de geringe kalkrijkdom van de bodem zijn duinheiden zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Dit leidt tot vergrassing en daarmee het verdwijnen van karakteristieke soorten.

Hoe houdt u dit type in stand?

- Verbossing kan worden tegen gegaan door middel van periodiek afzetten/verwijderen van ongewenste houtige vegetatie.
- Vergrassing kan worden tegengegaan door begrazing en/of kleinschalig maaien en afvoeren.
- Kleinschalig en gefaseerd plaggen kan, wanneer er sprake is van sterke vergrassing.

Hoe kunt u de kwaliteit verhogen?

- Een combinatie van bovenstaande maatregelen, afgestemd op het betreffende terrein.
- Het versterken van het gebied door uitbreiding van de oppervlakte en/of verbinding met duinheide in de omgeving kan een kwaliteitsimpuls op landschapsniveau geven.

Foto: Kees Venneker

Signalen van een goede/slechte kwaliteit

- + Variatie in begroeiing en structuur draagt bij aan hoge soortenrijkdom van met name insecten en vogels
- Vergrassing en verruiging van de heide wijst op hoge stikstofdepositie
- Afname van karakteristieke soorten (zie Index Natuur en Landschap)
- Toename van vergrassing (pijpestrootje, bochtige smele) en vermossing (grijs kronkelsteeltje)
- Toename van opslag, afname van het areaal open duinheide

Kostenposten

- Verwijderen van de toplaag (plaggen)
- Maaien en afvoeren
- Begrazing binnen rasters
- Verwijderen van ongewenste vegetatie
- Onderhouden van aanwezige rasters
- Onderhoud van paden

Deze beheerrichtlijn is onderdeel van het Kwaliteitshandboek SNL-certificering van de Unie van Bosgroepen. Voor vragen over het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) kunt u contact opnemen met de Unie van Bosgroepen. Voor specifiek advies over het beheer van uw terrein kunt u contact opnemen met de Bosgroep in uw regio. Zie ook de Algemene introductie op de Beheerrichtlijnen (bosgroepen.nl/beheerrichtlijnen) en de Index NL (bij12.nl/onderwerp/natuursubsidies/index-natuur-en-landschap).

Niets van deze uitgave mag worden overgenomen zonder toestemming vooraf door de auteur.
Tekst en beeld: Bosgroepen, 2025 | bosgroepen.nl | 0318-672628